

Referat

**DIP's ordinære generalforsamling
torsdag den 20. april 2017 kl. 17.00 i Ingeniørhuset**

1. Valg af dirigent

Advokat Henrik Oehlenschläger blev valgt til dirigent.

Dirigenten konstaterede, at generalforsamlingen var lovligt indvarslet og beslutningsdygtig, samt at dagsordenen omfattede de punkter, som vedtægten foreskriver.

Dirigenten gennemgik herefter dagsordenen og foreslog, at punkterne 2. Beretning og regnskab og 3. Fordeling af overskud blev behandlet samlet. Dette blev tiltrådt af generalforsamlingen.

2. og 3. Bestyrelsens beretning og i forbindelse hermed fremlæggelse af årsrapporten omfattende beretning, resultatopgørelse og status og med forslag om godkendelse og meddelelse af decharge til bestyrelsen og direktionen samt beslutning om fordeling af overskuddet i henhold til det godkendte regnskab

Beretning

Formand Peter Falkenham indledte med at byde alle velkommen og oplyste, at 2016 på mange måder var et godt år for DIP. Medlemsfremgangen fortsatte, og DIP rundede i 2016 25.000 medlemmer. Omkostningerne faldt markant, og investeringsafkastet gav råderum for en depotrente på op til 5,4 pct., hvilket var en af branchens højeste forrentninger for ordninger, der ligner DIP's.

Inden en yderligere uddybning af forløbet i 2016 oplyste formanden, at IDA i midten af marts 2017 havde meldt ud, at man ønskede en fusion mellem ISP (pensionskassen for teknikum- og akademiingeniører) og DIP. Bestyrelsen støtter grundlæggende IDA's ønske om at samle ingeniørerne i én pensionskasse. Erfaringerne med vores administrationsfællesskab med JØP - kaldet P⁺ - er gode, og DIP's bestyrelse finder det helt naturligt, at alle IDA's medlemmer også er medlemmer af den samme pensionskasse.

De første sonderinger mellem IDA, ISP og DIP har været positive, og nu må de kommende forhandlinger og beregninger vise, om en sammenlægning er mulig. Et samarbejde mellem JØP og en fælles ingeniørpensionskasse vil føje yderligere til de fordele, som DIP og JØP allerede har opnået, men i sidste ende bliver det op til medlemmerne i DIP og ISP at sige ja eller nej til en fælles pensionskasse for ingeniører, oplyste formanden. Der arbejdes videre med planerne om at fusionere DIP og JØP, om end spørgsmålet om ingeniørfusionen kan påvirke tidsplanen.

Afkast

Vi fik sidste år et tilfredsstillende investeringsafkast på 6,7 pct. før skat – men der var store rutsjeture undervejs. Således blev halvdelen af årets afkast hentet hjem i de sidste to måneder af 2016, til trods for den usikkerhed som fulgte i kølvandet på Brexit og valget af Trump.

Fra årsrapporten for 2016, som er tilgængelig på hjemmesiden, fremhævede formanden to hovedtendenser:

For det første fik DIP fik de højeste afkast på risikobetonede aktiver som aktier og kreditobligationer.

For det andet var der det fortsat lave renteniveau. Det kan alle husejere glæde sig over, men for DIP, der kommer med pengene til huslånet, medfører det lave renteniveau lave afkast.

Den lave rente kan betyde, at DIP på et tidspunkt bliver nødt til at sænke de afkastforventninger, som er indregnet i pensionerne, og det kan udløse pensionsfald, oplyste formanden.

Set over længere tid ligger DIP fortsat i den høje ende, når vi sammenligner os med resten af branchen. Den placering skulle gerne fastholdes trods det lave renteniveau, og det er en af årsagerne til, at DIP i de senere år har forøget de såkaldte alternative investeringer som fx ejendomme. Ved årets udgang var små 20 pct. af formuen placeret i alternative investeringer. Frem mod 2019 forventer DIP at øge de alternative investeringer til 24 pct. af formuen med hovedvægt på ejendomme og infrastruktur.

Ansvarlige investeringer

Formanden oplyste, at DIP arbejder med ansvarlighed i investeringerne såsom klimapåvirkning, klyngebomber, arbejdstagerrettigheder, skatteunddragelse og korrupsion. Den overordnede retning er fastlagt i bestyrelsens politik for ansvarlige investeringer.

For at sikre at DIP's politik overholdes, samarbejder DIP med det internationale konsulenthus Hermes, som screener de selskaber, som DIP har investeret i, og om nødvendigt går i dialog med de virksomheder, som ikke ser ud til at leve op til DIP's politik. Af de ca. 3.000 selskaber, som DIP har investeret i, har Hermes i 2016 været i dialog med 346 selskaber.

Depotrente

Herefter omtalte formanden en planche, som viste, at DIP's depotrente generelt ligger betydeligt over de kommercielle selskabers depotrenter, men også i forhold til andre tværgående pensionskasser ligger DIP godt til, oplyste han.

I 2017 har DIP fastsat den foreløbige depotrente til 6,1 pct. før skat for medlemmer på Regulativ 3 og 4, mens medlemmerne på Regulativ 1 og 2 får en depotrente på mellem 0 og 1,8 pct. før skat. I 2016 udgjorde depotrenterne 5,4 pct. før skat for medlemmer på Regulativ 3 og 4 og 2,4 pct. før skat for medlemmer på Regulativ 1 og 2. Formanden begrundede de lavere depotrenter for medlemmer på Regulativ 1 og 2 med, at disse pensionsordninger har højere grundlagsrente og kun et delvist ubetinget grundlag. Det betyder, at det er vanskeligere at ændre pensionerne, når levetiden stiger, eller hvis afkastet svigter.

Levetider

I en pensionsordning som DIP's med livsvarige pensioner spiller levetiden en afgørende rolle – og ingeniører lever stadig længere. Derfor er det en konstant udfordring at sikre, at pensionerne kan holde trit med den stigende levetid. Hvis levetiden stiger mere, end vi har indregnet i pensionsprognoserne, må vi tilpasse pensionsprognoserne, så vi undgår en udvikling med langvarige pensionsfald, oplyste formanden.

DIP regulerede i 2016 pensionerne som følge af den øgede levetid. På grund af DIP's høje depotrenter var pensionsfaldet dog relativt begrænset og ikke i nærheden af andre pensions-selskabers pensionsnedsættelser på op mod 20-25 pct.

Medlemmer

Om medlemsudviklingen i 2016 oplyste formanden, at den solide vækst fra tidligere år er fortsat. I 2016 rundede DIP 25.000 medlemmer, og ved årsskiftet havde DIP 25.116 medlemmer. Det er både privatansatte og offentligt ansatte ingeniører, der bidrager til fremgangen.

Antallet af alderspensionister steg til 3.557 mod 3.483 pensionister i 2015, hvilket øgede pensionsudbetalingerne til 1.367 mio. kr., en stigning på 3,4 pct.

Firmaordninger

Formanden oplyste videre, at DIP tilbyder attraktive firmapensioner til både store og mindre ingeniørvirksomheder, og interessen blandt virksomhedskunder for at tegne pensionsordninger i DIP for deres ansatte stiger fortsat.

I 2016 blev der tegnet 16 nye virksomhedsaftaler, og tendensen går mod flere og større ordninger med flere ansatte. Således omfatter en af de seneste aftaler den børsnoterede ingeniørvirksomhed RTX A/S, hvor der er indgået pensionsaftale for 138 ansatte.

Omkostninger

Herefter vendte formanden sig mod DIP's omkostninger, som fortsat ligger på et tilfredsstillende lavt niveau. I 2016 betalte medlemmerne i gennemsnit, hvad der svarer til 0,85 pct. af deres pensionsmidler til investerings- og administrationsomkostninger, hvilket er betydeligt under gennemsnittet for branchen på ca. 1,06 pct.

DIP har fastlagt et mål om stadig faldende omkostninger pr. medlem. I 2016 udgjorde administrationsomkostningerne pr. medlem 678 kr. mod 822 kr. i 2015, et fald på 18 pct. Bestyrelsen forventer yderligere fald i de kommende år i takt med stigende medlemstal og øget effektivitet.

DIP's investeringsomkostninger udgjorde 186 mio. kr. i 2016. Beregninger har tidligere vist, at investeringssamarbejdet med JØP sparer DIP for omkring 20 mio. kr. årligt.

Endelig orienterede formanden om aflønningen til bestyrelsen og direktionen. Om næste års løn til direktionen oplyste formanden, at denne er påvirket af, at P's adm. direktør Torben Visholm ved årsskiftet fratrådte for at gå på pension. Direktionen udgøres herefter alene af Søren Kolbye Sørensen.

Tilfredshedshed

DIP har tilfredse medlemmer. Tilfredsheden kommer stærkt til udtryk, når vi sammenligner os med de øvrige arbejdsmarkedspensionsselskaber og de største kommercielle pensionsselskaber. Her viser den seneste tilfredshedsmåling foretaget af Userneeds blandt 761 ingeniører, at 92 pct. af DIP's medlemmer er "tilfredse" eller "meget tilfredse", hvilket er 20 procentpoint mere end det selskab, der kom ind som næstbedste selskab.

Billedet går igen i den årlige tilfredshedsundersøgelse fra Analyseinstituttet Aalund blandt syv arbejdsmarkedspensionsskasser. Her viser tilbagemeldingerne, at DIP ligger i den bedste halvdel, og at DIP er markant bedre end gennemsnittet, når det gælder medlemmernes tro på, at pensionskassen leverer økonomisk sikkerhed. Det skudsmål er vi særligt glade for, oplyste formanden.

Afslutning

Formanden afsluttede beretningen med at oplyse, at han med baggrund i de gode resultater, som DIP har opnået i 2016, med fortrøstning så frem til en udfordrende og spændende fortsættelse af 2017, herunder ikke mindst bestræbelserne på at fusionere DIP og ISP i én samlet ingeniørpensionskasse. Det succesfulde samarbejde med JØP i P+ vil kunne styrkes yderligere af en fusion med ISP.

Regnskab

Adm. direktør Søren Kolbye Sørensen fremlagde herefter regnskabet for 2016, idet han indledningsvis oplyste, at regnskabet var opstillet i overensstemmelse med Lov om finansiel virksomhed, regler fra Finanstilsynet og DIP's vedtægt.

Han oplyste videre, at der med overgang til ny regnskabsbekendtgørelse den 1. januar 2016 var sket ændring i anvendt regnskabspraksis, som har medført, at balancen den 1. januar 2016 i pensionshensættelserne er forøget med 125 mio. kr., samt at egenkapitalen er reduceret tilsvarende.

Endelig oplyste han, at alle poster i regnskabet var opgjort til markedsværdi, samt at rente- og kursudsving betyder, at resultatet kan svinge fra år til år, men over en årrække vil resultatet være nul, da alle midler skal fordeles til medlemmerne.

Om regnskabet i øvrigt oplyste han, at resultatet for 2016 blev et overskud på 427 mio. kr. mod et overskud på 398 mio. kr. i 2015. Egenkapitalen udgjorde den 31. december 2016 7.425 mio. kr. I

den forbindelse gjorde han opmærksom på, at der er disponeret over egenkapitalen i overensstemmelse med indførelsen af markedsrente med udjævning.

Indtægterne i 2016 var på 3.433 mio. kr. mod 2.864 mio. kr. i 2015, mens de tilsvarende udgifter var 3.002 mio. kr. i 2016 mod 2.100 mio. kr. i 2015. Derfor kom DIP ud af 2016 med et overskud på 427 mio. kr. mod et overskud på 398 mio. kr. i 2015.

Herefter indstillede han regnskabet for 2016 til generalforsamlingens godkendelse, herunder at resultatet på 427 mio. kr. henlægges til egenkapitalen.

Dirigenten oplyste, at regnskabet var påført en blank revisionspåtegning.

Herefter gav dirigenten ordet frit.

Søren Nielsen ønskede oplyst, om DIP havde været direkte i konkurrence med ISP i forbindelse med indgåelse af virksomhedsaftalerne på det private arbejdsmarked. Endvidere ønskede han oplyst, om de bidrag, som IDA indgår overenskomster for, alene er bidrag for offentligt ansatte. Endelig spurgte Søren Nielsen, om DIP og JØP indgår fælles pensionsaftaler med de private virksomheder.

Formanden takkede for spørgsmålene og oplyste, at DIP hverken har været i konkurrence med ISP eller har samarbejdet med ISP ved indgåelse af de 16 virksomhedsaftaler, som DIP har indgået i 2016. Men DIP har ved flere af de pågældende aftaler været i konkurrence med kommercielle selskaber.

Formanden kunne videre bekræfte, at de bidrag, som IDA ved overenskomstforhandlingerne i 2018 ønsker indbetalt til samme pensionsselskab, er pensionsbidrag for offentligt ansatte ingeniører. Dette selskab kunne være, hvad IDA som arbejdstitel kalder IDA-pension, og så vil man derfra beslutte, hvor pensionsbidragene skal viderefremmes hen. Det kunne være til ISP, det kunne være til DIP eller det kunne være til en fælles pensionskasse, som IDA dybest set ønsker. Den beslutning ønskede formanden at overlade til IDA. Men ingen skal være i tvivl om, oplyste formanden, at DIP vil arbejde positivt på, hvad vi i mange år har set som helt naturligt, nemlig at der etableres en fælles pensionskasse for ingeniører, og formanden så meget gerne, at DIP blev den fortsættende pensionskasse.

Til spørgsmålet om samarbejdet med JØP oplyste formanden, at DIP ikke har tanker om at indgå fælles virksomhedsaftaler med JØP. Men hvis vi på et tidspunkt beslutter at gå ind i en fusion med JØP, så vil det selvfølgelig være naturligt, at gøre sig tanker i den retning.

Jørn Lauterbach ønskede punktet i regnskabet vedrørende ændring af *akkumuleret værdiregulering* uddybet, da dette punkt trods alt var af en vis størrelse.

Adm. direktør Søren Kolbye Sørensen takkede for spørgsmålet og oplyste, at når renten bevæger sig, så sker der en ændring i det beløb, som DIP skal hensætte til fremtiden. Renten er faldet fra 2015 til 2016, hvorfor DIP skal styrke posten *akkumuleret værdiregulering* i regnskabet.

Da der ikke var flere spørgsmål til beretningen og regnskabet, konstaterede **dirigenten** med enstemmig tilslutning, at beretningen var taget til efterretning, regnskabet godkendt, at der var givet decharge til bestyrelse og direktion, samt at forslag til disponering af resultatet var godkendt.

4. Forslag fra medlemmer og bestyrelsen

4.1. Redegørelse for gennemførelse af nye forbedrede pensionsordninger efter pensionsvalget i 2006, fremsat af Hans Hagen:

Dirigenten oplyste, at forslaget fra Hans Hagen var tilbagekaldt af Hans Hagen, hvorfor man overgik til punkt 4.2 på dagsordenen.

4.2. Forslag fra bestyrelsen

a. Ændring af Regulativ 1, stk. 9., 13. og 17. Børnepension

Bestyrelsen foreslog præciseret, at start på graviditeten skal være før pensionsændelsen for at få ret til børnepension, samt at børnepension til stedbørn bortfalder, hvis samlivet og den faktiske forsørgelse ophører.

Dirigenten fremlagde forslaget.

Da ingen ønskede at kommentere forslaget eller ønskede punktet sat til afstemning, konkluderede dirigenten, at forslaget var vedtaget.

Forslaget trådte i kraft straks.

b. Ændring af Regulativ 2, stk. 8., 11. og 16. Børnepension

Bestyrelsen foreslog præciseret, at et barn skal være undfanget før pensionsændelsen for at få ret til børnepension, samt at børnepension til stedbørn bortfalder, hvis samlivet og den faktiske forsørgelse ophører.

Dirigenten fremlagde forslaget.

Da ingen ønskede at kommentere forslaget eller ønskede punktet sat til afstemning, konkluderede dirigenten, at forslaget var vedtaget.

Forslaget trådte i kraft straks.

c. Ændring af Regulativ 3, stk. 8. Invalidepension, stk. 9. og 13. Børnepension, stk. 20 Bidragsfri dækning og hvilende medlemskab, stk. 25. Pensionens udbetaling og stk. 26. Skattemæssig behandling

Bestyrelsen foreslog bestemmelserne om børnepension ændret som i Regulativ 1. Bestyrelsen foreslog, at alder for udløb af invalidepension ændres til 68 år, hvilket medfører konsekvensrettelse af alderen for bidragsfri dækning. Endvidere foreslog bestyrelsen automatisk overløb fra ratepension til livsvarig livrente ved indbetalinger over fradragsloftet. Endelig foreslog bestyrelsen, at forældelsesbestemmelse opdateres i forhold til gældende lovgivning.

Dirigenten fremlagde forslaget.

Da ingen ønskede at kommentere forslaget eller ønskede punktet sat til afstemning, konkluderede dirigenten, at forslaget var vedtaget.

Bestyrelsen blev bemyndiget til at fastsætte ikrafttrædelsestidspunktet.

d. Ændring af Regulativ 4, stk. 12. Pensionens udbetaling og skattemæssige behandling

Bestyrelsen foreslog indførelse af automatisk overløb fra ratepension til livsvarig livrente ved indbetalinger over fradragsloftet.

Dirigenten fremlagde forslaget.

Da ingen ønskede at kommentere forslaget eller ønskede punktet sat til afstemning, konkluderede dirigenten, at forslaget var vedtaget.

Forslaget trådte i kraft straks.

5. Valg til bestyrelsen

Dirigenten oplyste, at Peter Falkenham og Peter Løchte Jørgensen var på valg, og at bestyrelsen foreslog genvalg.

Dirigenten spurgte, om der var andre kandidater. Da det ikke var tilfældet, konstaterede dirigenten, at Peter Falkenham og Peter Løchte Jørgensen var genvalgt for en periode på tre år.

6. Valg af revisor

Formanden oplyste, at revisionsudvalget indstillede Ernst & Young P/S til genvalg.

Da **dirigenten** kunne konstatere, at der ikke var andre forslag, blev Ernst & Young P/S genvalgt.

7. Eventuelt

Formanden takkede dirigenten for en god ledelse af generalforsamlingen og takkede for det fine fremmøde.

Generalforsamlingen sluttede kl. 18.20.

København, den 20. april 2017

Dirigent, advokat Henrik Oehlenschlæger